

Orientacija pravilna.Cerkev leži na rahli vzpetini nad vasjo v n.v. 407m.

Literatura in viri:Ing.Orožen:Bistum und Diöcese Lavant II.Dekanat Oberburg Marburg 1877;Avg.Stegenšek:Dekanija Gorenjgrajska, Maribor 1905;Slika v Gornjem gradu iz ca 1650;Votivna podoba iz 1854;

Cerkev sestavljajo:podolžna pravokotna ladja,nekoliko ožji a višji konveksen zaključeni presbiterij,na severu prizidana kvadratasta zakristija in na jugu prislonjen močan,prizmatičen zvonik.Gradnja kamenita,ometana;strehe sedlaste,strešaste,opečne,presbiterijava na zaključku pločevinasta,zvonikova zvonasto-laternasta,pločevinasta.

Zunajščina:Je nerazčlenjena.Je brez talnega ,a z maltastim profiliranim venčnim zidcem.Glavni portal in oni v zakristijo sta kamenita ter ju sestavljajo:pravokoten okvir,slopasta profilirana podboja in potlačeni lok.V južni ladjini steno so 3, v severni 2 pravokotni okni ter manjša vrata.Presbiterij,ki se konveksno zaključuje,razsvetljuje 2 polkrožno zaključeni okni v vzhodni in severni steni.V zvoniku vodi pravokoten portal z juga.Zvonik je nerazčlenjen do zvonovnice to nadstropje pa je izredno bogato oblikovano ter se zaključuje z venčnim zidcem,ki se nad urnimi številčnicami polkrožno usločuje.Enako oblikovano zvonovnico ima cerkev sv.Katarina v Gorici ter še več drugih v tej okolici.

V severno ladjino steno je vžidan pravokoten kamenit epitaф,ki se glasi:
HIE RUHET DIE WOLGEBORNE FRAU FRAU EVA SOVIA DITRICHSTEIN GEBORNE GALLIN VON
GALENSTEIN WELCHE DEN 28.FEBRUARY IN 1612 ZU ALTENBURG IN GOTT VERSCHIDEN UND
ALLDA BEGRABEN WORDEN.DER ALMECHTIGE WELLE IHR EIN FRAELICHE AUFERSTERLUNG VER
LEIHEN AMEN.SOLICHEN GRABSTEIN HAT MACHEN LASSEN HERR GHEORG ALBRECHT FREYHERR
VON DITRICHSTEIN IR.FIR.DURCHL.ERTZ. FERDI. ZU OESTREICH ZAL + UND PROFANT AS T
ER ZU PETRINA SEINER LIEVEN GEMAL ZUR EWIGER GEDAECHTUNGS.

Notranjščina:Tlak je šamoten.Pevska empora je zidana in počiva na dveh slo

pih. Ladjo členi 5 parov pilastrov, ki nosijo kose pgredja ter podpirajo počezne opoge zelo plitvega in nizkega banjastega oboka. V presbiteriju 4 pilastri nosijo ovalno kupolo. Presbiterij je dekorativno-figuralno fresko poslikan od Jakoba Brolla l. 1887. ter je bil, kot govori napis na slavlolu, l. 1934 renoviran.

Oprava: Glavni oltar. Leseni nastavek v obliki slavloloka sestoji iz dveh stebrov ki nosijo kose golšas ega ogredja z izsekijanim celom in atiko na vrhu. Na atiki je plastično Marijino ~~xnmenje~~ Kronanje, okoli pa 5 ovalnih slik, ki kažejo skrivnosti veselega dela rožnega venca. V srednji dolbini je oblečen kip Marije, ob straneh kipa Petra in Pavla, onstran stebrih parov nad obhodnima lokoma pa Gregor Veliki in Nikolaj. Oltar je iz leta 1852.

Stranska oltarja posvečena Jožefu in Ani sta iz let 1889 in 1880.

Prižnica je bogato delo, sorodno glavnemu oltarju, iz leta 1852.

Križev pot je preprosto delo po Führichu, iz l. 1868.

Orglje so nove.

Oprema: V cerkvi se nahaja večje število votivnih podob iz let: 1850, 1854, 1885 itd. ki so predvsem etnografsko zanimive, a nimajo nekatere med njimi tudi svojo historično vrednost, npr. ona iz l. 1854, ki kaže še prejšnje stanje cerkve ter obrambne obzidje okoli nje.

V zakristiji visi votivna podoba, ki je delana na les ter je formata 69x 94 cm. Njeno polje je tako razdeljeno, da je spodaj dolg napis, ki pripoveduje o uslišanji prošnji opata Kašparja Pinterja, zgoraj pa je na desni predstavljeno polje s procesijo, na levi pa notranjščina cerkve z oltarjem, katerega gotski nastavek s krilom je poslikan. Na srednjem polju je DM z otrokom in nad njo napis: S. Maria Altar. Ob straneh sta dva svetnika. Pri oltarju stoji mašnik in ravno privzdiguje Rešnje Telo. Nosi belo albo z vsito paruro ob spodnjem robu z adaj ter gotsko prirojeno kazulo s križem na hrbtu. Na stopnicah klečita dva strežnika v srajcah in držita na visokih svečnikih goreče sveče za sanktus. Arhitektura cerkve je

idealna in kaže dve ladji s polkrožnimi rebrastimi svodi na visokih slopih.

Napis pod sliko se glasi:

Hie vermerkt und geöffnet gemaineklich Allen fromen Christen menschen und Liebhabern der allerdurch-lauchtigsten Ewig gelobten himlischen Kayserin Jungfrawen Mariae doe grose wunderwerkhk und zeichen die in mütterreiche Barmherzigkeit mit warheit erzaigt hat und heut von tag beweist und erzeigt bey dieser heylligen Capellen süeslich genandt Kokariach den Menschen die von Gott Vielleicht unbire sündt und müesstat schwärlich mit ängsten mit iamerlichem Nötten mit todtlicher Khrankheit und mit unmenschlicher hülff gestrafft sein worden. Dersebigem ir sendlich rueff in heys wainen ir iamerliche Khlag die hochgezierte Aller süeser Barmherzigkeit o barmherziklich o genedigklich o süesigklich erhört und gewerd hat. Als ir auserweltsen Gottes in meinem schreiben hernach mit Namen mit zeit und weil wie und wo die Wunderwerkh und zeichen der mütter der barmherzigkeit beschehen sein verlesen wirdt. Zu der Zeit da herr Casper pindter Abbt zu Oberburg gewesen ist ein hafftiger windter gewesen mit übrigen grossem Schnee und mit windiger Khaltenus das di vich gestorben dergleichen menechen auf der Strasen vor frost todt gefunden sein wordn Hat der obgenandt Abbt auffotten seinen nechsten Pfarrn und Vicari damit sie mit ihren pfarrleuten mit grosser Andacht und mit gebett und gesang khümen sein her zu dieser Capellen ghen Kokariach und der obgenandte Abbt perschanlich mit seinen ehrwürdigen Vattern und bruedern darkhmen ist mit Gottslaichnahm und andern hailthumb Nembt all wunder ir frümnen Christen und liebhaber der Jungfrawn Mariae Irer grosen barmherzigkeit. Alspat die wandlung Gottsleichnams in der heiligen Mes des obgenandten Abbt beschehen ist als ein sieser und warmer windt küssen und den Schnee zerendt und des ist beschehen in des heiligen Gregori tag, item soliche und dergleichen Zeichen sider des sein bey diser Khirchen mehr beschehen und hat die Muetter der Barmherzigkeit ihr hülff und gnad villen gebrechlichen so die khirchen der Muetter Gottes mit rechter Andacht geehrt und besuecht

mildigkhlich erzaigt und bewisen. Dise tafel ist nach der Uhralten tafel und gemäl verneuert und reformirt worden zur zeit des hochwürdigen herrn thomae Pischouen zu Laibach im monath December des 1599 jars.

Tabla je ~~porej~~ narejena l.1599 ter svobodno kopirana prvotno votivno podobo iz l.1461. Zanimiva je, ker nam kaže liturgično opravo in obred ob koncu 16.stol. Tabla je bila renovirana l.1852.

Na oratoriju nad zakristijo so shranjeni 4 leseni rokokojski svečniki, v zakristiji pa rimski misal iz l.1698.

Zvonik: Ker je bila do l.1668. v zvonikovem pritličju zakristija, jebil vhod v nje ga v prvem nadstropju. Sledovi tega vhoda so še opazni. Leta 1838. je udarilo v zvonik ter je pogorel, nakar mu je bil vrh obnovljen v sedanji obliki. V njem visita dva majhna zvonova. od katerih ima eden napis: ANTON MUHATZ, drugi pa: zgoraj S. TRINITAS UNUS DEUS MISERE NOBIS in spodaj ANNO 1777. Reliefa na njemu predstavljata Marijino kronanje in sv. Katarino.

Podstrešje: Ladjin obok je banjast, kamenit; precej višji presbiterijev pa kupolas opečen. Ko so prezbiterij podaljšali proti vzhodu in ga obokali (l.1852.), so ga tudi dvignili do sedanje višine. Ometane stene zvonika, na katerih severni je tudi opazna sled nekdanje, precej nižje strehe, to najlepše dokazujejo.

Resume: Cerkev se prvič omenja l.1426¹³⁴⁰. kot kapela. Pod gornjegrajskim opatom Kašparjem Pinterjem (1453-1461) se je začela tukaj božja pot v zahvalo na odvritev strašne zime, na kvaterni petek v postu. Po perspektivnem zemljevidu škofa Buchheima iz ca.l.1650. je bila cerkev običajnega podeželskega tipa. Imela je troje oken na vsaki strani ladje in troje v absidi ter lesen nadstrešni stolpič. Leta 1668. so zgradili nov prezbiterij in zakristijo, ladja je takrat imela še raven lesen strop. Ladjo so obokali v 18.stoletju in takrat verjetno postavili tudi sedanji zvonik. Leta 1838. je udarilo v zvonik, ki je takrat dobil

svojo sedanjo zvonovnico. Leta 1852. so podaljšali prezbitერიj proti vzhodu , ga dvignili in na novo obokali.

Po sliki iz ca.l.1650. in po vizitacijskih zapiskih se vidi, da je poleg cerkve obstajala še kapela sv.Ane, ki je imela v ladji eno in v prezbitერიju 3 okna, obok v prezbitერიju in raven lesen strop v ladji ter lesen strešni stolpič. Bila je brez zakristije. Ta kapela je bila koncem 18. stol. že tako razpadla, da so jo takrat odstranili. Okoli cerkva je bilo včasih taborno obzidje (še lepo vidno na votivni, podobi iz leta 1854.), od katerega so ohranjeni samo še ostanki.

Okolica: Cerkvna hiša je iz l.1868. Pred cerkvijo raste stara, velika lipa .V vasi si je bila včasih močno razvita lončarska obrt.

*Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Jože Curk: Zapiski 1958, Celjska topografija, rkp.